

Paragraaf lokale heffingen in begrotingen

Corine Hoeben

5 oktober 2023

COELO

Centrum voor onderzoek van de economie van de lagere overheden

Gemeentelijke begroting

- Hét document waarmee gemeenteraad jaarlijks toestemming geeft om geld uit te geven
- Moet voldoende informatie bevatten voor raad

Gemeentelijke begroting

- Programmaplan:
 - Doel: plannen van de gemeente weergeven
 - Indeling is keuze gemeenteraad
- Verplichte paragrafen
 - Doel: bundelen informatie zodat raad rol kan uitvoeren

Paragraaf lokale heffingen

- Informatie over gemeentelijke belastingen en heffingen
- Aantal onderdelen verplicht
- Precieze invulling vrij

Bevat paragraaf lokale heffingen voldoende en bruikbare informatie?

- Nemen gemeenten alle verplichte onderdelen op?
- Welke invulling wordt gegeven?

Methode

- Begrotingen 2021
- Steekproef 67% gemeenten 2021
- Teksten doorgenomen en gecodeerd

**Zijn verplichte onderdelen altijd
opgenomen?**

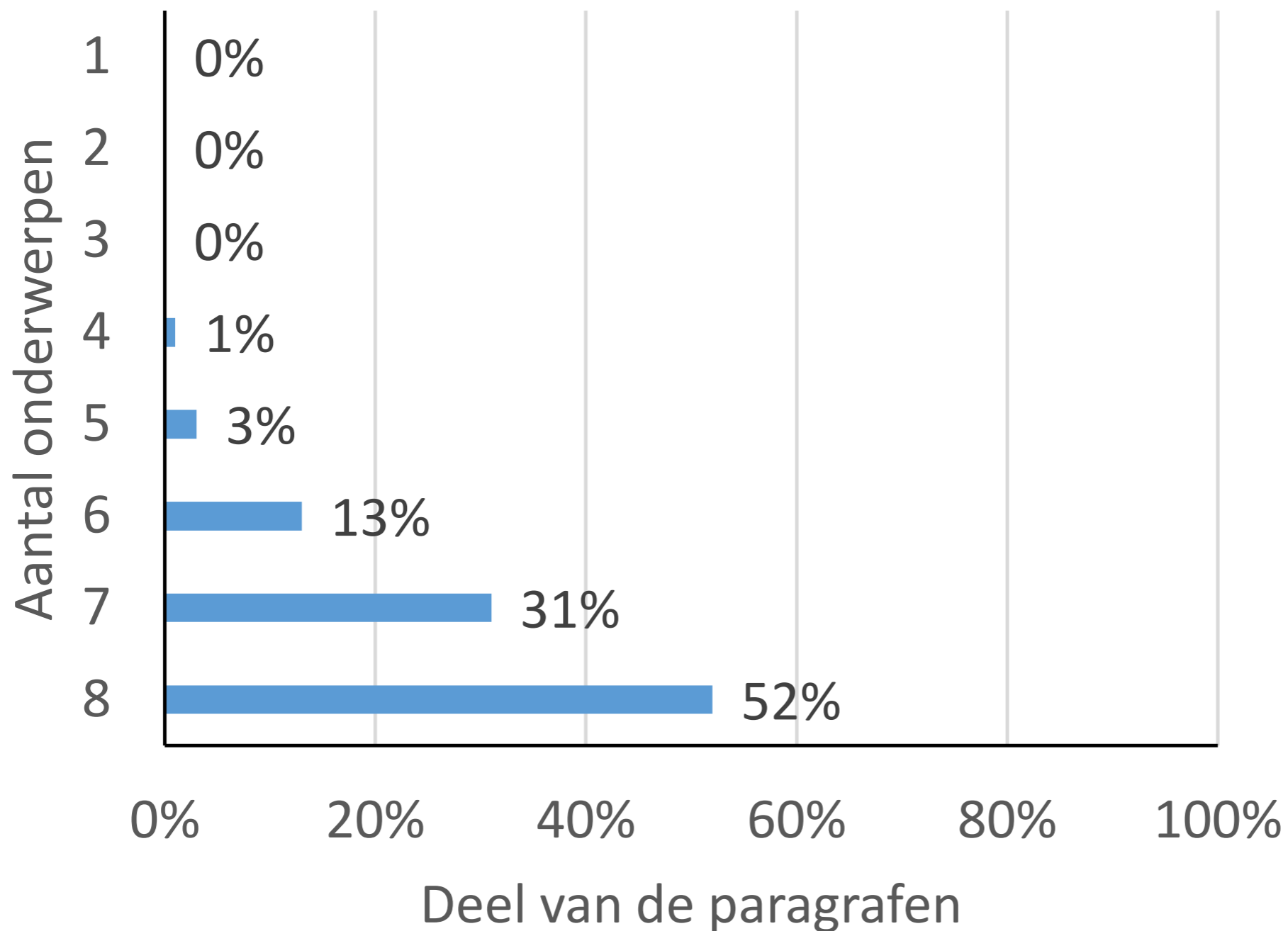

Verplichte onderdelen

1. Beschrijving kwijtscheldingsbeleid
2. Duiding lokale lastendruk
3. Geraamde inkomsten
4. Beleid ozb
5. Beleid rioolheffing
6. Beleid leges
7. Kostendekking leges
8. Kostendekking rioolheffing

Aantal verplichte onderdelen waarover gemeenten informatie opnemen in de paragraaf lokale heffingen

Wat ontbreekt?

- Beleid leges (15 %)
- Overzicht inkomsten (8 %)

Invulling verplichte onderdelen

- Deels voorgeschreven
- Maar grotendeels gemeentelijke vrijheid

Duiding lastendruk

- Positie t.o.v. andere gemeenten moet inzichtelijk zijn
- Wat doen gemeenten?

Voorbeeld vergelijking andere gemeenten via tabel

Gemeente	Gemiddelde woonlasten	Rangnr. Coelo
Woensdrecht	€ 702	54
Tholen	€ 715	69
Moerdijk	€ 734	91
Breda	€ 764	132
Rucphen	€ 764	135
Oosterhout	€ 769	144
Halderberge	€ 769	145
Etten-Leur	€ 764	188
Steenbergen	€ 826	239
Roosendaal	€ 828	245
Bergen op Zoom	€ 838	280
Zundert	€ 880	306

- Bron: Programmabegroting 2021, Bergen op Zoom

Voorbeeld vergelijking andere gemeenten via tabel

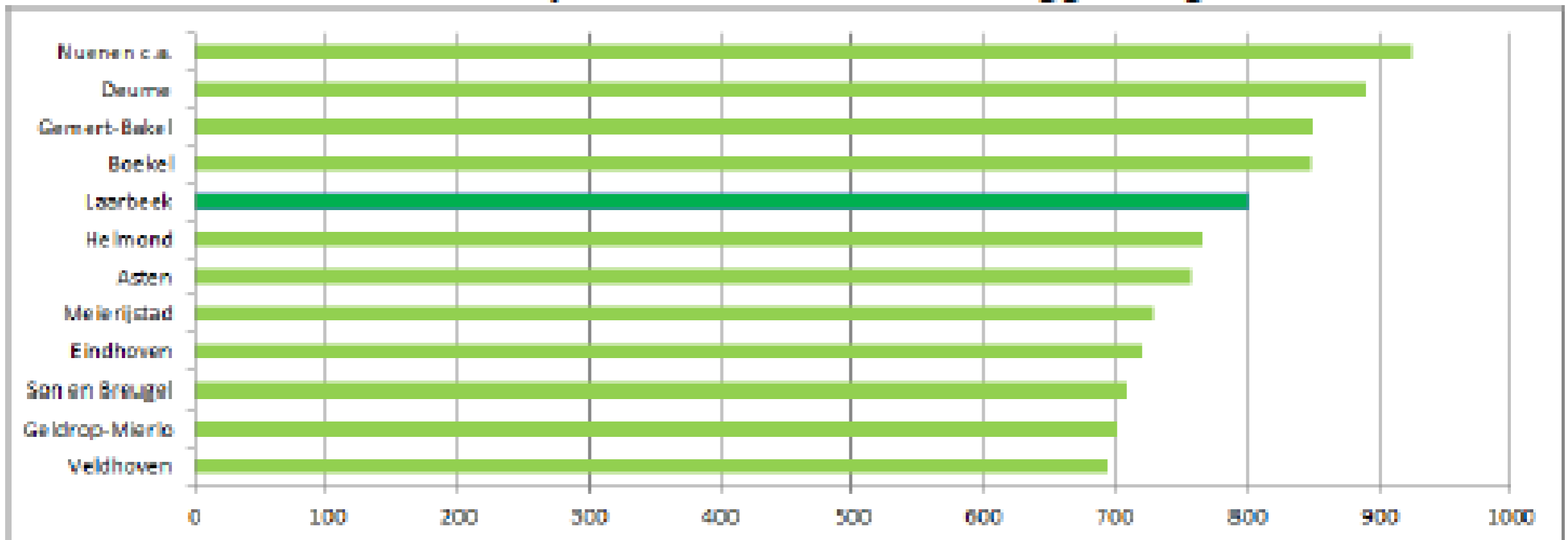
Woning	Gemiddelde WOZ-waarde				
	€ 166.000,00				
	<i>OZB-eigendom</i>		<i>Afvalstoffen-</i>		
Gemeente	%	<i>Bedrag</i>	<i>heffing *</i>	<i>Riool-heffing</i>	<i>Belasting druk</i>
Het Hogeland	0,1714	€ 285	€ 271	€ 259	€ 815
Loppersum	0,1731	€ 287	€ 241	€ 346	€ 874
Appingedam	0,2426	€ 403	€ 277	€ 236	€ 916
Delfzijl	0,2065	€ 343	€ 268	€ 266	€ 877
Midden groningen	0,2080	€ 345	€ 260	€ 190	€ 795
Veendam	0,2261	€ 375	€ 279	€ 104	€ 758
Stadskanaal	0,1925	€ 320	€ 232	€ 183	€ 735
Oldambt	0,2316	€ 384	€ 222	€ 243	€ 849

* waar de afvalstoffenheffing afhankelijk is van de hoeveelheid afval en het aantal ledigingen is een gemiddeld bedrag berekend.

- Bron: Programmabegroting 2021, Het Hogeland

Voorbeeld vergelijking andere gemeenten via figuur

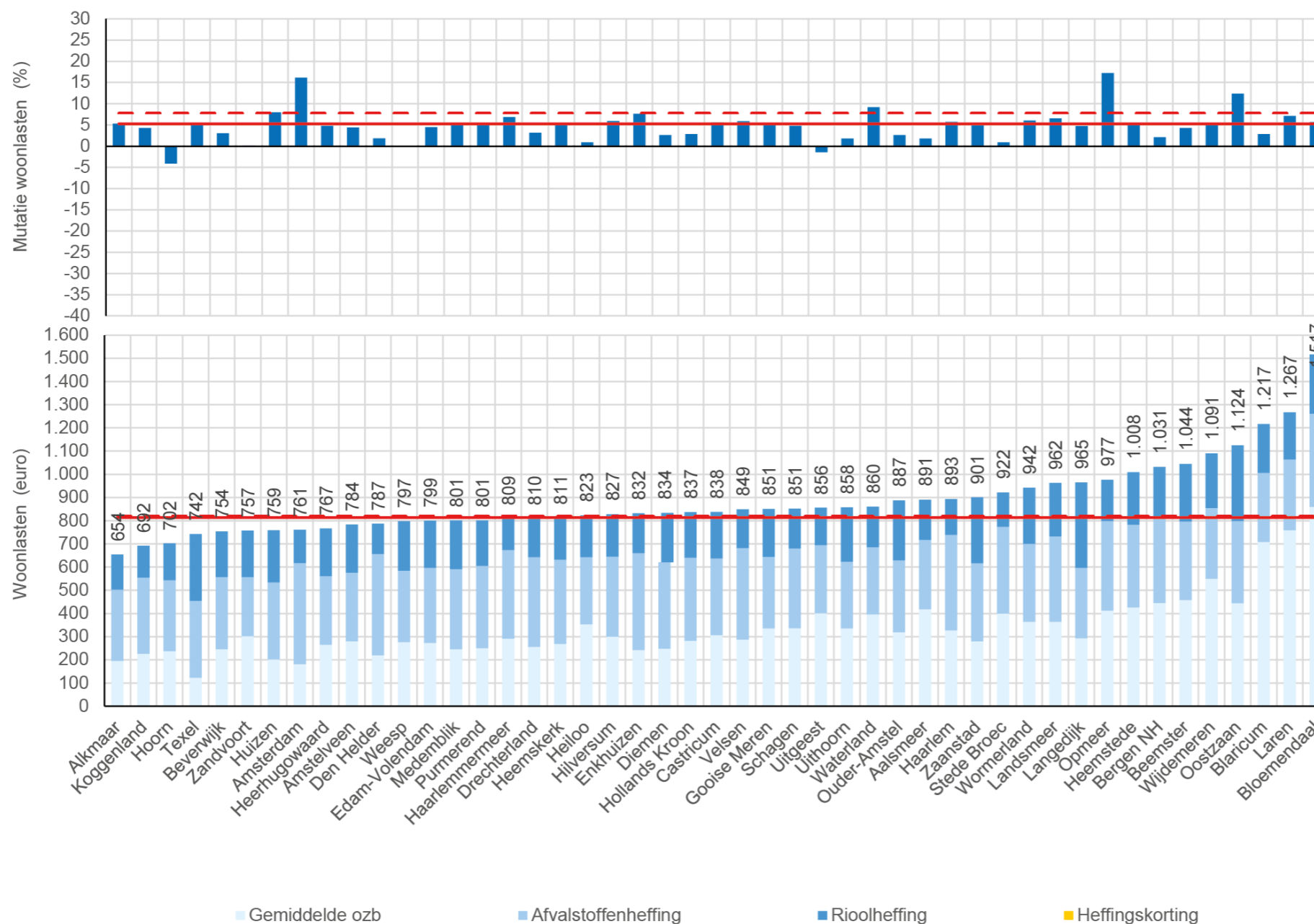
Gemiddelde woonlasten meerpersoonshuishoudens omliggende gemeenten

- Bron: Programmabegroting 2021, Laarbeek

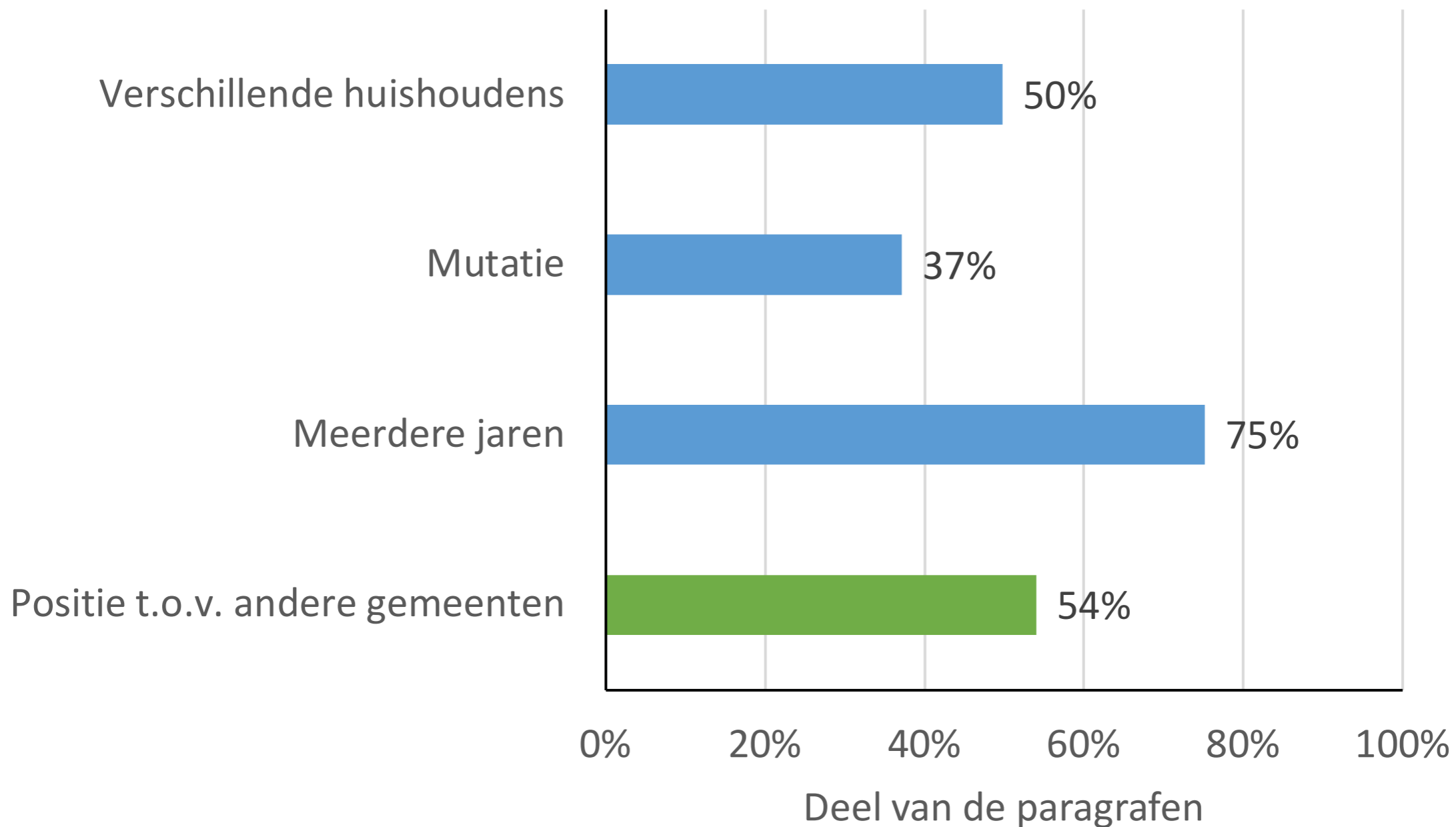
Voorbeeld vergelijking andere gemeenten via figuur

- Bron: Programmabegroting 2021, Huizen en COELO 2020

Invulling onderdeel lokale lasten door gemeenten in paragraaf lokale heffingen

Duiding lastendruk

- Vergelijking andere gemeenten ontbreekt bij kleine helft
- Maar wel andere informatie te vinden
- Voor andere verplichte onderdelen is beeld vergelijkbaar

Andere voorbeelden niet verplichte informatie (1)

- Uitleg onderscheid belastingen (ongebonden heffingen) en (bestemmings)heffingen (gebonden heffingen)

Voorbeeld weergave ontwikkeling bezwaar en beroep

Ongebonden belastingen:	Gebonden belastingen:
Hondenbelasting	Afvalstoffenheffing
Onroerende-zaakbelastingen	Bijdrage Bedrijven Investerings Zone
Parkeerbelastingen	Leges en Rechten
Precariobelasting	Rioolheffing
Reclamebelasting	
Toeristenbelasting	

- Bron: Programmabegroting 2021, Enschede

Andere voorbeelden niet verplichte informatie (2)

- Overzicht bezwaar en beroep, oordeel Waarderingskamer

Voorbeeld weergave ontwikkeling bezwaar en beroep

Overzicht bezwaar- en beroepschriften

Aantallen	2016	2017	2018	2019
Bezwaarschriften	222	264	230	329
Beroepschriften	1	11	11	8
Hoger beroepschriften	0	2	1	0

- Bron: Programmabegroting 2021, Buren

Andere voorbeelden niet verplichte informatie (3)

- Belang belastingopbrengsten

Voorbeeld weergave belangbelastingopbrengsten t.o.v. elkaar

- Bron: Programmabegroting 2021, Alpen aan den Rijn

Discussie

- Bevatten paragrafen zoals die voor lokale lasten de informatie die de gemeenteraad nodig heeft?
- Coalities passen hun prioriteiten aan, aan die van burgers. Is dat voldoende voor maatwerk bij een belangrijk onderwerp als het sociaal domein?
- Moeten andere onderwerpen zoals sociaal domein gebundeld worden weergegeven, bijvoorbeeld in een paragraaf?